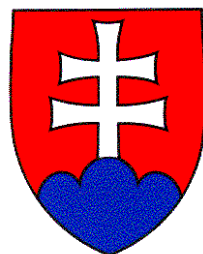

ZLEPŠENIE KVALITY ŽIVOTA, TRVALÁ UDRŽATEĽNOSŤ A STRATÉGIA ROZVOJA VIDIECKEHO PRIESTORU

Ing. Juraj Kerekeš
Ing. Stanislav Doktor
ZMOS
apríl 2006

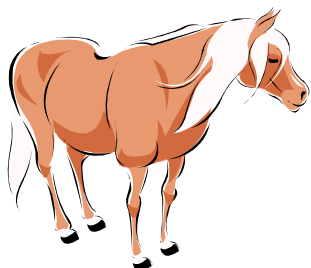

ZLEPŠENIE KVALITY ŽIVOTA NA VIDIEKU

Obec pri výkone svojich funkcií zabezpečuje najmä:

- † utváranie a chránenie zdravých podmienok, zdravého spôsobu života a práce obyvateľov obce
- † zvyšovanie hospodárskej činnosti a miery zamestnanosti vo vidieckom hospodárstve
- † podpora vstupu žien na pracovný trh
- † oživenie dedín
- † rozvoj mikropodnikov a remesiel
- † školenie mladých ľudí a možnosti využitia voľného času
- † podpora zavádzania a šírenia informačných a komunikačných technológií
- † podpora rozvoja cestovného ruchu
- † modernizácia miestnej infraštruktúry

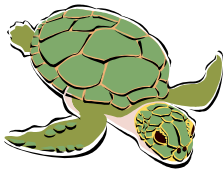

• § 4 ods. 3, písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

• Návrh rozhodnutia Rady č. 14455/05 o strategických usmerneniach Európskeho spoločenstva pre politiku rozvoja vidieka na programové obdobie 2007-2013

MOŽNOSTI TRVALO UDRŽATEĽNOSTI VIDIECKEHO PRIESTORU

- ⇒ prírodný potenciál - surovinové zdroje; poľnohospodársky a lesný pôdny fond; podzemné, termálne a minerálne vody; chránené prírodné územia
- ⇒ ekonomický potenciál - finančný kapitál; ľudské zdroje; prírodné danosti za účelom tvorby produkcie; poskytovanie služieb; remeslá
- ⇒ kultúrny potenciál - vlastná história; duchovné, hmotné a prírodné prostredie; kultúrne a historické dedičstvo; možnosti využitia voľného času - skanzeny, hrady, zámky, kúrie, archeologické vykopávky, pútnické miesta, kiná, výstavy v prírode, karnevaly, folklórne a kultúrne podujatia
- ⇒ trhové služby - *s viazanosťou na poľnohospodársku výrobu* (rekreačné; kultúrne; športové; agroturistika; jarmoky) a *bez viazanosti na poľnohospodárstvo* (lesná výroba; vidiecka turistika; odpadové hospodárstvo; opravovne a požičovne strojov; školstvo; zdravotníctvo; peňažné a poisťovacie inštitúcie; komerčné a poradenské podniky)
- ⇒ Program obnovy dediny a súťaž Dedina roka - obnova a rozvoj duchovného a hmotného, prírodného a umelého prostredia s cieľom zachovať identitu sídiel, krajiny a kultúry vidieka pri uplatnení trvalo udržateľnosti

PRÁVNE ASPEKTY ROZVOJA VIDIEKA

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (úplné znenie zákon č. 612/2002 Z.z.)

- v § 4 ods. 3 písm. i) ustanovuje, že obec pri výkone samosprávy (okrem iného) obstaráva a schvaľuje koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce
- v § 4 ods. 5 ustanovuje možnosť spolupráce v záujme rozvoja obce s inými právnickými osobami, ako aj fyzickými osobami pôsobiacimi v obci
- v § 11 ods. 4 písm. c) umožňuje obecnému zastupiteľstvu rozhodovať o základných otázkach života obce vo veci schvaľovania koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce

Zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na samosprávne kraje (tzv. malý kompetenčný zákon)

- v § 2 písm. k) ustanovuje kompetencie obce na úseku regionálneho rozvoja, ktoré sú nasledovné:
- vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja,
- vypracúvanie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja,
- koordinovanie spolupráce právnických osôb pri vypracúvaní programov rozvoja obcí.

NARIADENIE RADY (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), okrem iného ustanovuje pravidlá pre Os 1, Os 2, Os 3, Os4.

Európska charta miestnej, resp. regionálnej samosprávy

↗ Európska charta miestnej samosprávy Čl. 10 „Právo miestnych orgánov na združovanie“ ustanovuje:

- Miestne orgány sú pri výkone svojich právomocí oprávnené spolupracovať a v medziach zákona sa združovať s inými miestnymi orgánmi na zabezpečovanie úloh spoločného záujmu.
- V každom štáte sa uznáva právo miestnych orgánov stať sa členom združenia, ktoré chráni a rozvíja ich spoločné záujmy, a právo stať sa členom medzinárodného združenia miestnych orgánov.
- Miestne orgány majú právo za podmienok, ktoré môžu byť vymedzené zákonom, spolupracovať s miestnymi orgánmi v iných krajinách.

↗ Európska charta regionálnej samosprávy Čl. 7 „Vzťahy s miestnymi samosprávami“ ustanovuje:

- Regióny, ktoré disponujú kompetenciami týkajúcimi sa orgánov správy, na ktoré sa má vzťahovať Európska charta miestnej samosprávy, musia vo vzťahu k takýmto samosprávam rešpektovať ducha a literu tejto Dohody.
- Vo svojich vzťahoch s miestnymi samosprávami musia regióny aplikovať princíp subsidiarity.
- V rozsahu vymedzenom zákonom môžu regióny niektoré zo svojich kompetencií delegovať na miestne samosprávy.
- V rozsahu svojich kompetencií vyvíjajú regióny úsilie, vždy keď je to potrebné, na zabezpečenie finančného vyrovňovania medzi miestnymi samosprávami ležiacimi na ich území.

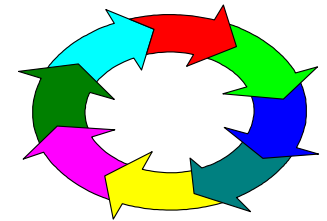
↗ Európska charta regionálnej samosprávy Čl. 8 „Medziregionálne a cezhraničné vzťahy“ ustanovuje:

- V oblastiach spadajúcich pod ich vlastné kompetencie majú regióny právo vykonávať aktivity týkajúce sa medziregionálnej a cezhraničnej spolupráce, v súlade s postupmi určenými vnútroštátnym právom. Tieto aktivity sa rozvíjajú aj v súlade s medzinárodnými záväzkami štátu.

MEDZIOBECNÁ SPOLUPRÁCA

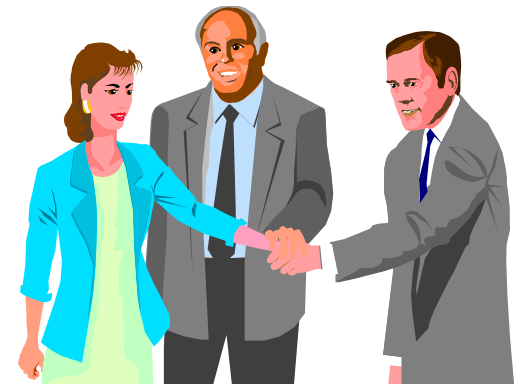
Partnerstvá miest a obcí vo vzťahu k sídelnému systému

- spolupráca vidieckych obcí - vo vidieckych regiónoch, málo urbanizovaných regiónoch s prevahou malých obcí
- spolupráca mesto - vidiek - efektívne združenie mesta (lokálne centrum) s obcami v jeho zázemí
- spolupráca obcí - mestských štvrtí, mestských častí - vo fragmentizovaných veľkomestských regiónoch a aglomeráciách

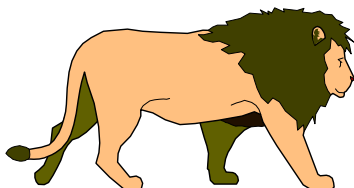

Partnerstvá miest a obcí s inými subjektami

- mikroregionálnou, regionálnou a transregionálnou územnou samosprávou
- regionálnymi rozvojovými agentúrami
- miestnymi organizáciami neziskového charakteru
- poradenskými inštitúciami
- združeniami cestovného ruchu
- malými a strednými podnikateľmi
- asociáciami, zväzmi, agentúrami a pod.

OBLASTI PARTNERSTIEV ODBORNEJ SPOLUPRÁCE OBCÍ

- poradenská, konzultačná a metodická činnosť (právna, finančná, technická, projekčná a pod.)
- budovanie základnej infraštruktúry (vodovody, kanalizácia, plyn, cesty)
- matrika a sociálna starostlivosť
- miestna a regionálna kultúra
- základné, špecializované a rekvalifikačné školstvo
- stavebný úrad, bývanie a bytová výstavba
- zdravotníctvo prvého a druhého kontaktu
- regionálna politika, štrukturálne nástroje EÚ a rozvoj kvality života v obci
- územné a regionálne plánovanie, ochrana životného prostredia
- odvoz a likvidácia komunálneho odpadu
- protipožiarna ochrana
- spoločné podnikanie (spoločné obecné subjekty)
- hromadná prímestská doprava siahajúca až do koncových obcí
- rozvoj malého a stredného podnikania
- cestovný ruch a jeho informačno-propagačné zabezpečenia
- bezpečnosť a boj proti kriminalite, ochrana majetku
- cezhraničná, transnacionálna a interregionálna spolupráca

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

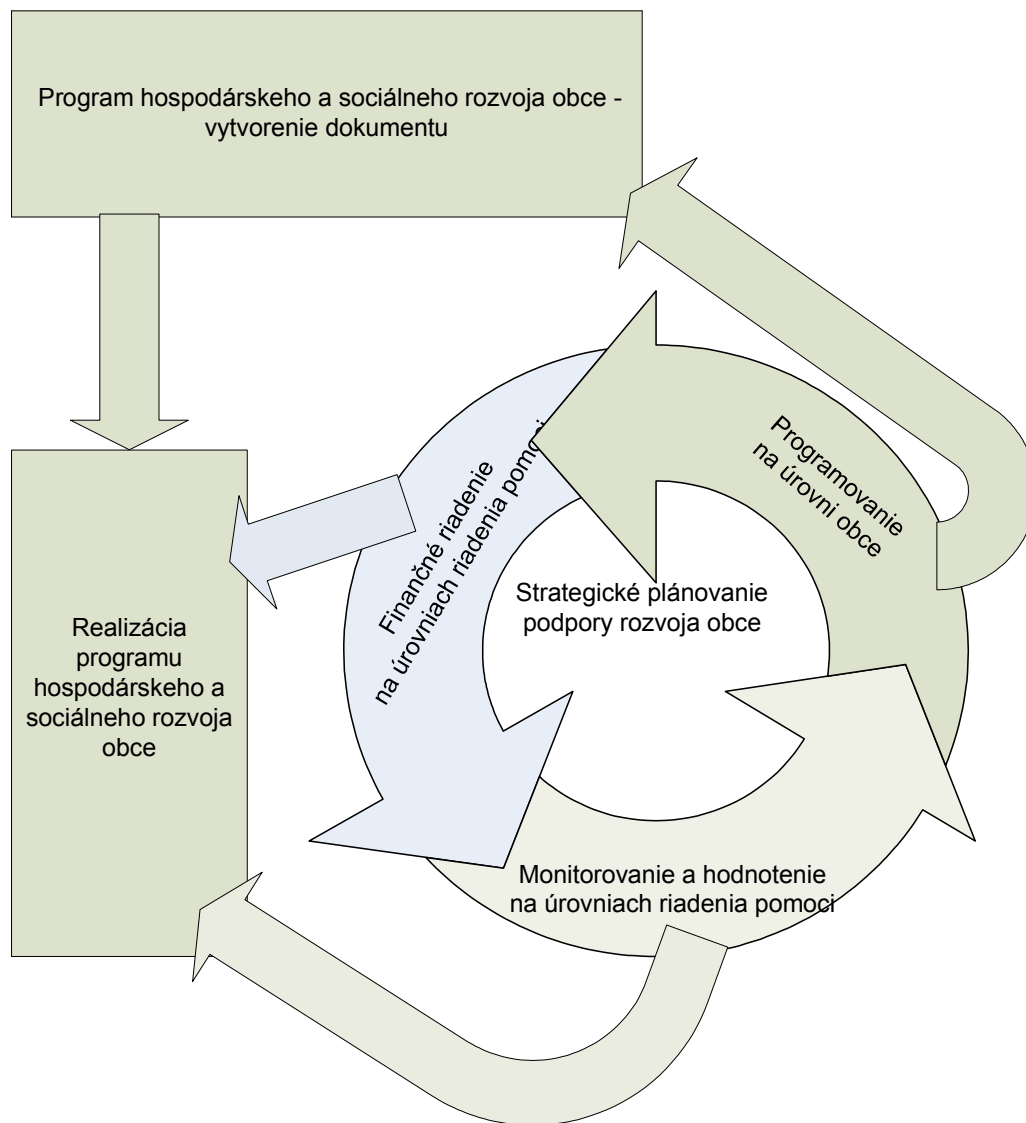
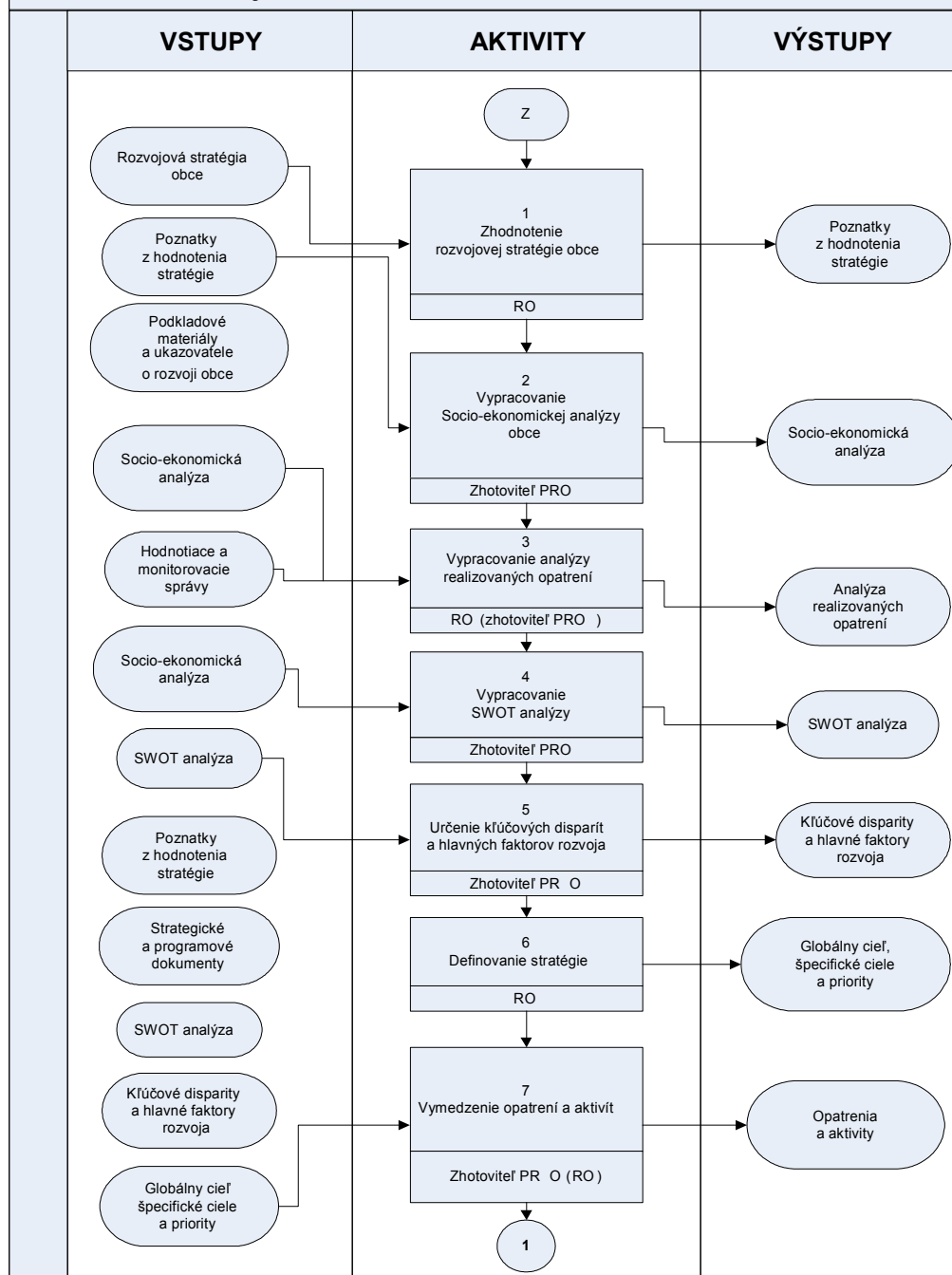

Schéma spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

	Kapitola	Orientačný rozsah str.
1.	Úvod	1 – 2
	<i>Poslanie PRO, celkový prístup a podmienky spracovania</i>	
2.	Ekonomické a sociálne východiská	6 – 10
2.1	Socio-ekonomická analýza	3 – 5
	<i>Rozvojový potenciál a ľudské zdroje, ekonomika, občianska vybavenosť, vzdelávanie a kultúra, životné prostredie</i>	
2.2	Analýza realizovaných opatrení	1 – 2
	<i>Relevantnosť stratégie, efektívnosť a účinnosť podpory, vyhodnotenie kritických faktorov, identifikácia opatrení na zvýšenie efektívnosti realizácie</i>	
2.3	SWOT analýza	1 – 2
	<i>Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia</i>	
2.4	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	1
	<i>Koherentné poradie disparít, faktory rozvoja</i>	
3.	Rozvojová stratégia	4 – 9
3.1	Ciele a priority	1 – 2
	<i>Globálny cieľ, špecifické ciele, priority (hlavné oblasti smerovania podpory)</i>	
3.2	Opatrenia a aktivity	1 – 3
	<i>Opatrenia (súhrn aktivít), aktivity (napomáhanie realizácie priorít)</i>	
3.3	Opis rozvojovej stratégie	2 – 4
	<i>Programová štruktúra, merateľné ukazovatele</i>	
4.	Finančný plán	2 – 4
4.1	Rozdelenie financií na programovacie obdobie	1
	<i>Parametre finančného plánu, finančná tabuľka programu</i>	
4.2	Rozdelenie financií na priority a opatrenia	1 – 3
	<i>Finančná tabuľka podľa priorít a opatrení</i>	
5.	Zabezpečenie realizácie	4 – 9
5.1	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	2 – 4
	<i>Inštitucionálne zabezpečenie, opatrenia na realizáciu programu a princípy fungovania modelu implementácie</i>	
5.2	Monitorovanie a hodnotenie	1 – 3
	<i>Princípy a fungovanie systému monitorovania a hodnotenia</i>	
5.3	Harmonogram realizácie	1 – 2
	<i>Časový rozvrh činností vedúcich k vytvoreniu PRO</i>	
6.	Záver	1 – 3
	Prílohy	
	Rozsah dokumentu	18 – 37 strán + prílohy

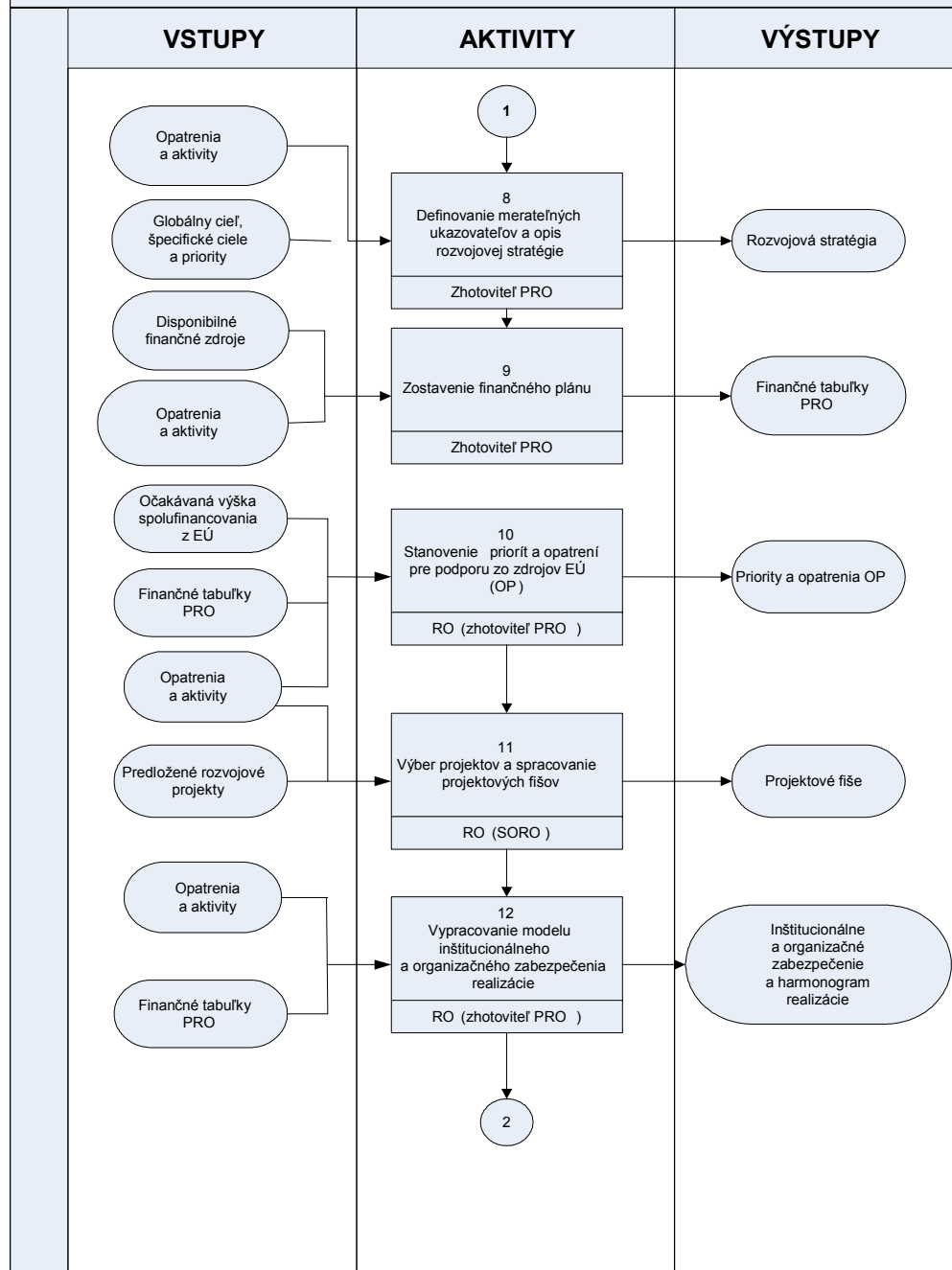
Postupový diagram tvorby programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Hárrok: 1
Počet hárkov: 3

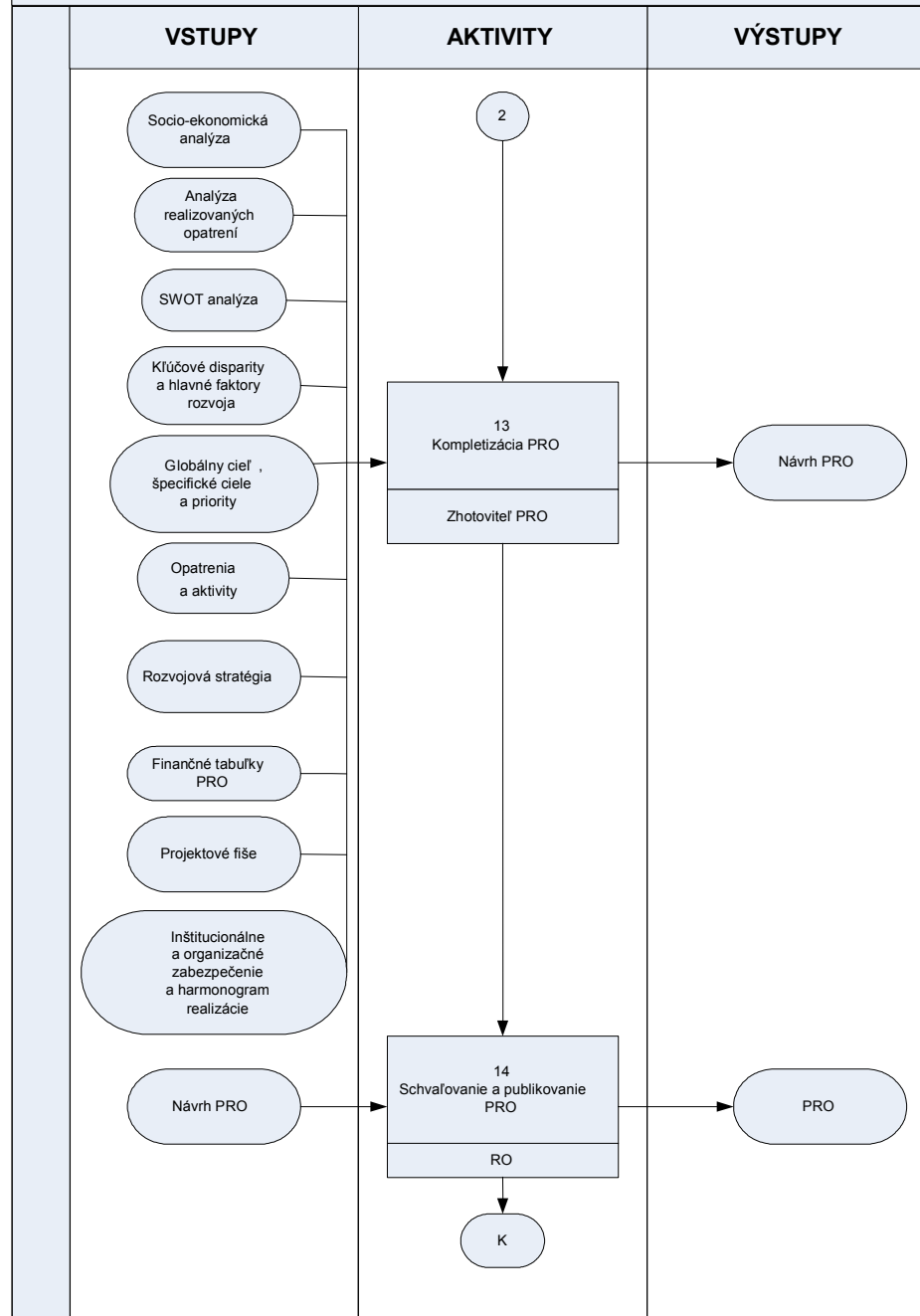
Postupový diagram tvorby programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Hárrok: 2
Počet hárkov: 3

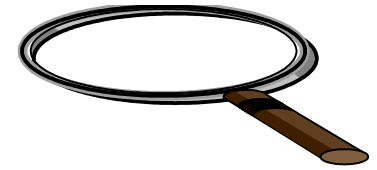

**Postupový diagram tvorby programu hospodárskeho
a sociálneho rozvoja obce**

Hárok: 3
Počet hárkov: 3

MARKETING V PROCESE TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

nástroje marketingového mixu: produkt, miesto, cena, propagácia, a ďalšie nástroje potrebné pre marketing miestnej samosprávy - občania, materiálne prostredie, procesy a partnerstvo

Marketingová stratégia by mala charakterizovať:

- prienik názorov obyvateľov, návštevníkov a zúčastnených subjektov tak, aby vyjadroval prítiažlivé, bezpečné a zdravé prostredie
- vhodnú vybavenosť
- také oblasti, že obyvatelia a podniky sa nesnažia odísť, avšak skôr do obce prichádzajú
- poskytovanie štandardne primeraného bývania a vhodného zárobku
- umožňovanie priestoru na rozvoj podnikania
- vybavenosť dobrou základnou infraštruktúrou a cestnými komunikáciami
- miestny a kultúrny cestovný ruch
- rozvoj miestnej a regionálnej trvalo udržateľnosti v európskom priestore

ZÁKLADY VIDIECKEJ POLITIKY 2007- 2013

Rozvoj vidieka 2007 - 2013

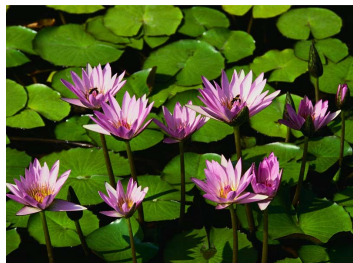
Os 1 Zlepšenie konkurencie- schopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Os 2 Zlepšenie životného prostredia a krajiny	Os 3 Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckej ekonomiky	Os 4 Leader	Tech- nická asisten- cia
20%	63%	12,5%	2,5%	2%

Jednotný systém programovania, financovania, monitorovania a auditu

**Nariadenie Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom
Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)
Návrh rozhodnutia Rady č. 14455/05 o strategických usmerneniach Európskeho spoločenstva pre politiku rozvoja
vidieka pre programové obdobie 2007 -2013**

ROZLOŽENIE OSÍ PODĽA NÁVRHU O STRATEGICKÝCH USMERNENIACH EURÓPSKEJ ÚNIE PRE POLITIKU ROZVOJA VIDIEKA PRE ROKY 2007-2013

Rozvoj vidieka 2007-2013

Os 4 – Leader - Tvorba a mobilizácia miestnych akčných skupín

**Os 1
Konkurencieschopnosť**

**Os 2
Zlepšenie životného
prostredia
a vidieka**

**Os 3
Kvalita života
vo vidieckych oblastiach**

Návrh rozhodnutia Rady č. 14455/2005 o strategických usmerneniach Európskeho Spoločenstva pre politiku rozvoja vidieka pre programové obdobie 2007-2013

Nariadenie rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPRFV)

Návrh sústavy opatrení pre Rozvoj vidieka v rámci programovacieho obdobia 2007-2013

Špecifická os	Opatrenia	Fond
Os 1 - Zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Odovzdávanie vedomostí a inovácie v rámci potravinového reťazca a prioritné sektory z hľadiska investícií do materiálneho a ľudského kapitálu	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) Nariadenie Rady (ES) č. 1698/2005
Os 2 – Zlepšenie životného prostredia a krajiny	Biodiverzita a uchovávanie systémov ekologického poľnohospodárstva a lesníctva; voda a klimatické zmeny	
Os 3 – Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckej ekonomiky	Diverzifikácia smerovaná k nepoľnohospodárskym činnostiam; podpora pre rozvoj podnikania; podpora činností v oblasti cestovného ruchu; základné služby pre hospodárstvo a vidiecke obyvateľstvo; zachovanie a skvalitňovanie vidieckeho dedičstva; získavanie zručností	
Os 4 - Leader 	Oblasťné stratégie; vypracovávanie a vykonávanie miestneho rozvoja; verejno-súkromné partnerstvá; inovačné prístupy; projekty spolupráce; budovanie sietí miestnych partnerstiev	

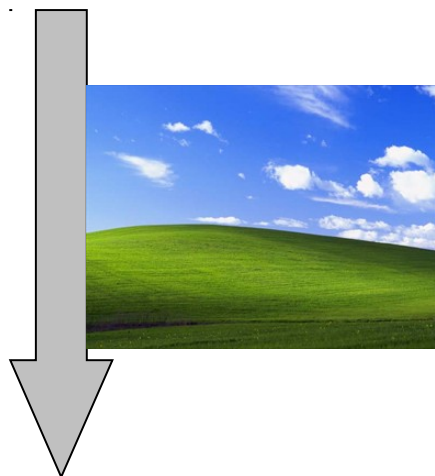

Vidiecky cestovný ruch a agroturistika
v slovenských obciach a regiónoch

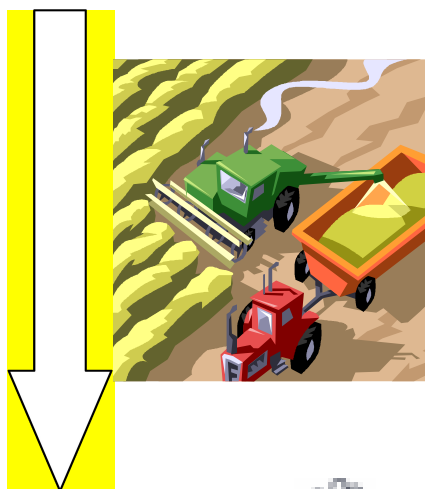
ŠTVRTÁ GENERÁCIA PROJEKTOV LEADER...

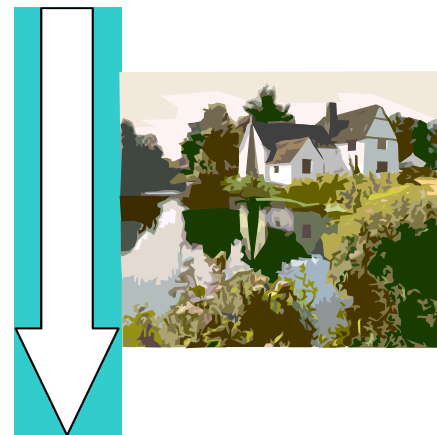
1991 ...

1994 ...

2000 ...

2006

LEADER I

LEADER II

LEADER +

OS LEADER

Európska komisia v **stratégii referenčného rámca pre programové obdobie 2007-2013 charakterizuje zavedenie cieľov:**

Cieľ 1: Konvergencia

Cieľ 2: Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Cieľ 3: Európska teritoriálna spolupráca

Podľa návrhu EK budú v rámci cieľa 3 existovať línie európskej teritoriálnej spolupráce :

a) cezhraničná spolupráca (súčasný INTERREG III A)

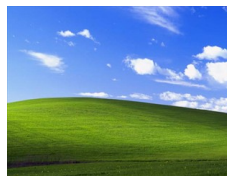
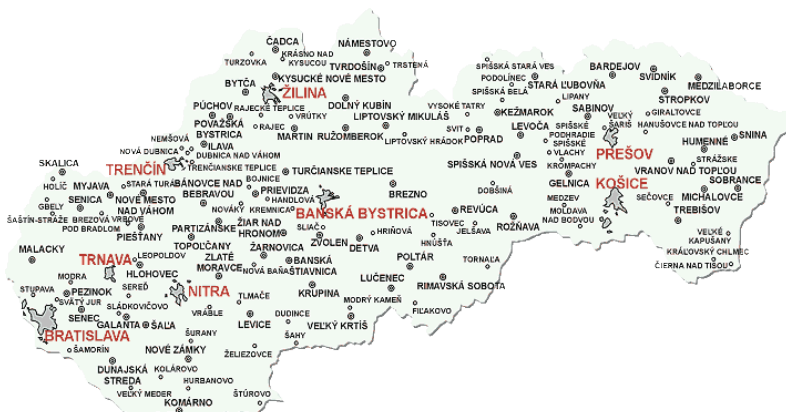
b) transnacionálna spolupráca (súčasný INTERREG III B)

c) interregionálna spolupráca (súčasný INTERREG III C)

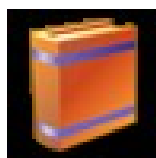
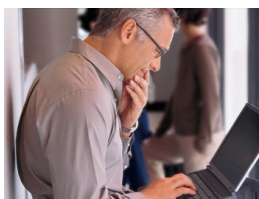

Súčinnosť medzi národnými stratégiami referenčného rámca:

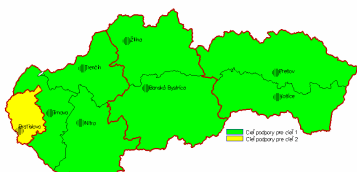
Národný strategický referenčný rámec SR 2007-2013 ⇔ Národný strategický plán rozvoja vidieka SR 2007-2013

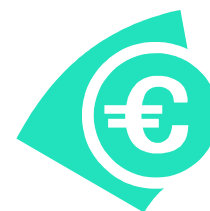
ZOZNAM OPERAČNÝCH PROGRAMOV CIEĽ 1 KONVERGENCIA

	Operačný program	RO	SO/RO	fond
1.	Doprava	MDPT SR		ERDF, KF
2.	Životné prostredie	MŽP SR		ERDF, KF
3.	Regionálny operačný program	MVRR SR	SO/RO na úrovni NUTS II	ERDF
4.	Znalostná ekonomika	MH SR alebo MF SR alebo MVRR SR	MH SR, MDPT SR, MŠ SR, MZ SR	ERDF
5.	Ľudské zdroje ^[1]	MPSVR SR	MŠ SR, Fond sociálneho rozvoja, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	ESF
6.	Technická pomoc	MVRR SR	MF SR	ERDF

^[1] zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

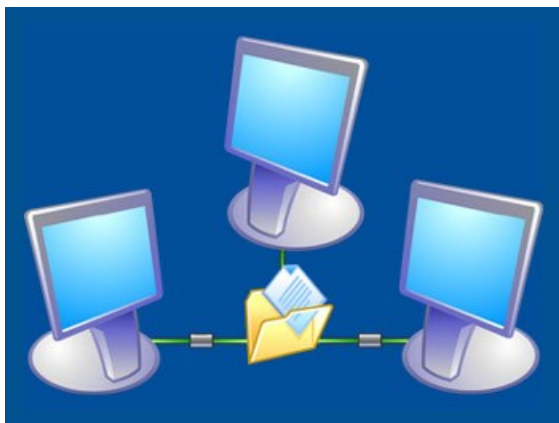
ZOZNAM OPERAČNÝCH PROGRAMOV CIEĽ 2 REGIONÁLNA KONKURENCIESCHOPNOSŤ A ZAMESTNANOSŤ

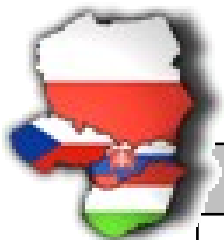

BRATISLAVSKÝ
samosprávny kraj

	Operačný program	RO	SO/RO	fond
1.	Bratislavský kraj	MVRR SR	SO/RO na úrovni NUTS II	ERDF

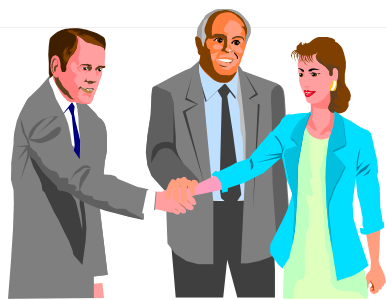
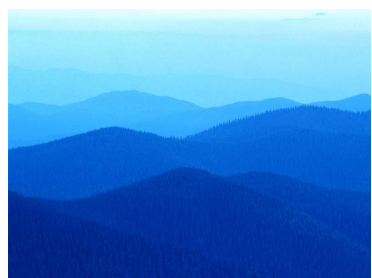
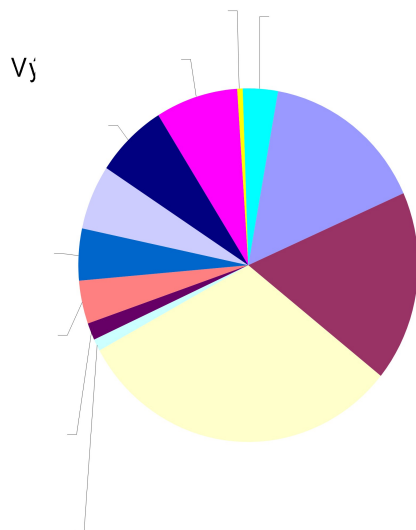

Návrh programov pre Ciel' Európska teritoriálna spolupráca – cezhraničná spolupráca

Program	Priorita
Operačný program Cezhraničnej spolupráce Česká republika – Slovenská republika KPP » TSK, TTSK, ŽSK 	I. Cezhraničná spolupráca v oblasti ľudských zdrojov, výskumu a vývoja II. Rozvoj cezhraničnej infraštruktúry III. Technická asistencia
Operačný program Cezhraničnej spolupráce Rakúska republika – Slovenská republika KPP » BSK, TSK 	I. Cezhraničná spolupráca v oblasti ľudských zdrojov, výskumu a vývoja II. Cezhraničná infraštruktúra a rozvoj cestovného ruchu III. Technická asistencia
Program európskeho nástroja susedstva Maďarská republika – Ukrajina – Slovenská republika KPP » BSK, TSK, NSK, BBSK, KSK, PSK 	I. Cezhraničná spolupráca v oblasti zamestnanosti a ľudských zdrojov II. Rozvoj cezhraničnej infraštruktúry III. Technická asistencia
Operačný program Cezhraničnej spolupráce Poľská republika – Slovenská republika KPP » ŽSK, PSK 	I. Rozvoj cezhraničnej infraštruktúry v oblasti dopravy a životného prostredia II. Rozvoj cestovného ruchu III. Technická asistencia

PREDPOKLAD PREROZDELENIA EUROFONDŮ NA ROKY 2007 –2013

Oblasť/Os stav alokácie k 15.12.2005	celkom mil. EUR	ročne
		mil. EUR
Lokálna infraštruktúra	1 600	228,57
Environmentálna infraštruktúra	1 800	257,14
Dopravná infraštruktúra	3 200	457,14
Regionálna konkurencia, zamestnanosť	100	14,28
Teritoriálna spolupráca	171	24,42
Rozvoj informačných technológií	400	57,14
Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	500	71,42
Podpora inovácií	600	85,71
Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	700	100
Výskum a vývoj	800	114,28
Technická pomoc	50	7,14
Rezerva	350	50

Rozvoj vidieka (EPFRV)	1700,00	214,28
Os 1 (20%)	340,00	48,57
Os 2 (63%)	1071,00	153,00
Os 3 (12,5%)	212,50	30,35
Os 4 (2,5%)	42,50	6,07
TA (2%)	34,00	4,85

Financovanie obce

Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, zo štátnych dotácií, ako aj z ďalších zdrojov.

➤ Vlastné príjmy v rozsahu podľa osobitných predpisov sú

a) príjmy z majetku obce a z majetku prenechaného obci do užívania (nájom),

b) výnosy z miestnych daní a z miestnych poplatkov,

c) podiely na daniach v správe štátu,

d) výnosy z pokút uložených za priestupky,

e) iné príjmy.

➤ Obec môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov.

➤ Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Použitie štátnej dotácie je preskúmateľné štátnym orgánom podľa osobitných predpisov.

➤ Obci, ktorej vlastné príjmy nepostačujú na plnenie úloh samosprávy, možno poskytnúť štátnu dotáciu podľa normatívu určeného vládou.

➤ Obec môže svoje úlohy financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, samosprávnymi krajinami a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

➤ Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy. Na plnenie úloh spoločných pre viac obcí alebo z iného dôvodu môžu obce zriadiť spoločný fond; správu fondu vykonáva rada fondu ustanovená obcami, ktoré fond zriadili, a to podľa dohodnutých pravidiel.

ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA
ASSOCIATION OF TOWNS AND COMMUNITIES OF SLOVAKIA
STÄDTE- UND GEMEINDENVERBAND DER SLOWAKEI

Bezručova 9

811 09 Bratislava 1

Tel.: +421-2-5296 4243, 5292 5942

Fax: +421-2-5296 4256

centr@zmos.sk

www.zmos.sk

motto:

Trvalo udržateľný rozvoj územnej samosprávy ako pevnosť skál Tatier

Dovidenia

